

نمایش

ویادگیری فراگیر

تألیف و ترجمه راضیه دهقان

کارشناس ارشد مدیریت تکنولوژی

اتصالات عصبی جدید و درهم تنیده می‌شود و قابلیت مغز را برای یادگیری، به‌طور تصاعدی، افزایش می‌دهد (لاوسون)^۱ یک تصور غلط رایج این است که مغز مانند یک واحد ذخیره‌سازی، در هر لحظه اطلاعات را ذخیره و بازبازی می‌کند. در صورتی که مغز یک دستگاه فوق‌العاده پیچیده برقراری ارتباطات و ایجاد اطلاعات جدید است. به قول دیکنسون^۲ «پیچیده‌ترین دستگاه روی زمین است که اغلب در مدرسه‌ها به‌عنوان وسیله‌ای ساده برای ذخیره و بازبازی اطلاعات به کار می‌رود.»

پس می‌توان گفت، نمایش راه بسیار مطلوبی برای ترکیب و هم‌افزایی کانال‌های یادگیری است. مریبان به جای تقسیم مغز به دو نیمکره مجزا، باید بدانند هر دو به یک اندازه برای یادگیری مهم هستند. دو نیمکره چپ و راست با هم کار می‌کنند. دانش‌آموزان هنگامی که مشغول یک فعالیت نمایشی هستند، با تمام وجود درگیر موضوع می‌شوند و این تجربه ناب به آن‌ها کمک می‌کند به یادگیرندگانی مادام‌العمر تبدیل شوند.

نمایش، از راه‌های متفاوت در برانگیختن علاقه، انتقال دانش و درک و به‌خاطر سپاری مفاهیم سودمند است. برخی از آن‌ها عبارت‌اند از:

ایجاد موقعیت‌های ایفای نقش برای الگوسازی، یاددهی مهارت‌ها یا القای رفتارهای جدید؛

ایجاد ماجراهایی برای آشنایی با مفاهیم جدید؛

تجسم شخصیت‌های تاریخی یا مشهور؛

بازسازی رویدادهای واقعی؛

شکل‌دهی ایده‌های خلاق ادبی؛

در بررسی تأثیر استفاده از نمایشنامه در توسعه مهارت زبانی دانش‌آموزان لازم به ذکر است:

نمایش فرصتی است برای تمرین و ارتقای مهارت‌های زبانی دانش‌آموزان. از این رو، طراحان برنامه‌های درسی باید دقت کنند، محتوای کتاب‌های درسی دانش‌آموزان را در معرض موقعیت‌های ایفای نقش و گفت‌وگو قرار دهند

یک ضرب‌المثل معروف، می‌گوید: «اگر بگویی، فراموش خواهیم کرد. اگر نشانم بدهی، شاید یادم بیاید. اگر درگیرم کنی، متوجه خواهیم شد.»

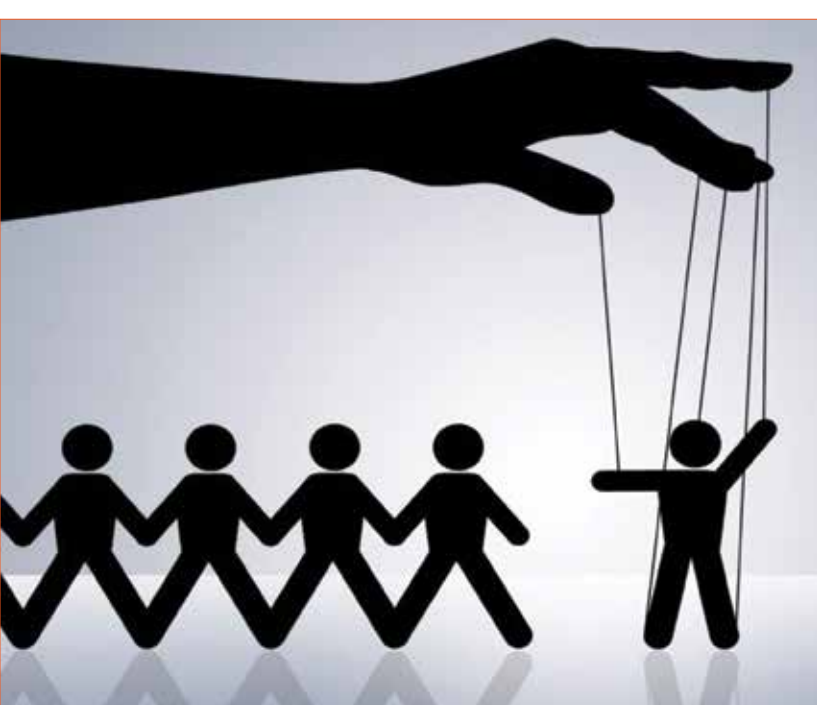
سال‌هاست روان‌شناسانی که به مطالعه رشد شناختی انسان مشغول بوده‌اند، دریافته‌اند، نمایش در ایجاد زمینه مساعد برای رشد مؤثر است. به عبارت دیگر، نمایش به دانش‌آموزان کمک می‌کند توانایی عینیت‌بخشیدن به افکار خود را تقویت کنند؛ چیزی که برای مواجهه با موقعیت‌های گوناگون زندگی روزمره و حل مسائل پیرامون فرد ضروری است. حال برای اینکه تأثیر نمایش بر یادگیری را بهتر درک کنیم، لازم است نکته‌ای را درباره نحوه یادگیری انسان یادآور شویم:

هر فردی در یکی از شیوه‌ها یا راه‌های یادگیری عملکرد بهتری دارد: برخی با مشاهده بهتر یاد می‌گیرند، برخی با تجسم و برخی با انجام عملی یک کار؛ گرچه افراد به این دسته‌بندی‌ها محدود نیستند و بسیاری از آن‌ها ترکیبی از روش‌ها را ترجیح می‌دهند. به همین دلیل است که معلمان در هنگام تدریس باید به تمام هوش‌های دخیل در یادگیری توجه داشته باشند. در این میان، چه چیزی بهتر از نمایش، که تمام هوش‌های چندگانه را به کار می‌گیرد تا یادگیری به بهترین نحو اتفاق بیفتد.

اگر بخواهیم کمی علمی‌تر به قضیه نگاه کنیم، باید بگوییم: مغز از میلیاردها یاخته (سلول) عصبی به نام «پی‌یاخته» (نرون) تشکیل شده است. از طرف دیگر، محرک‌های درونی و بیرونی در شکل‌گیری مسیرها و الگوهای ارتباطی یاخته‌های عصبی «پی‌یاخته»ها (نرون) مؤثرند. بنابراین، هرچه بیشتر از مسیرها و اتصالات خاص این یاخته‌های عصبی‌ها استفاده شود، رابطه آن‌ها در آن مسیر به‌خصوص محکم‌تر می‌شود. حال اگر این تحریک هم‌زمان از چند مجرای متعدد صورت گیرد، باعث رشد

چه چیزی بهتر از نمایش، که تمام هوش‌های چندگانه را به کار می‌گیرد تا یادگیری به بهترین نحو اتفاق بیفتد

و با بهره‌گیری از داستان‌های کوتاه و جذاب، آن‌ها را به نمایش و بازیگری سوق دهند. به بیان دیگر، فرایند آموزش و یادگیری می‌تواند لذت‌بخش باشد، به شرط اینکه معلمان با مشارکت دادن دانش‌آموزان در فعالیت‌های نمایشی، فرایند آموزش و یادگیری را جذاب و انگیزه‌دهنده دانش‌آموزان را برای ادامه تحصیل تقویت کنند. همچنین، معلمان باید از نمایش برای ایجاد اعتمادبه‌نفس و تمرکز دانش‌آموزان و کاهش اضطراب آن‌ها در فرایند تدریس و یادگیری استفاده کنند.

دو تحقیق درباره اثر بخشی نمایش

مقاله‌ای در ژاپن، این موضوع را بررسی کرده است که: «آیا فعالیت‌های فوق برنامه در هنر و نمرات مربوطه در کلاس‌های هنر با عملکرد تحصیلی عمومی ارتباط مثبت دارند یا خیر.» داده‌ها از ۴۸۸ کودک کلاس هفتمی (۲۵۹ پسر و ۲۲۹ دختر) ژاپنی طی بیش از دو سال جمع‌آوری شده‌اند. اطلاعات مربوط به شرکت آن‌ها در فعالیت‌های فوق برنامه در زمینه موسیقی و هنرهای تجسمی، نمره عملکرد تحصیلی عمومی (یعنی مطالعات اجتماعی، ریاضیات، علوم، انگلیسی و...)، موسیقی و هنر در پایان پایه‌های هفتم و نهم به دست آمده است. در پایان نشان داده شده است، مشارکت در فعالیت‌های فوق درسی هنر با بهبود عملکرد تحصیلی عمومی ارتباط مثبت دارد و این ارتباط با تغییرات در نمرات هنر مرتبط بوده‌اند. این یافته‌ها نشان می‌دهند آموزش هنر می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی عمومی کمک کند.

مقاله‌ای دیگر در کشور ترکیه با موضوع «استفاده از نمایش در آموزش و پرورش» در مدرسه‌های ابتدایی از دیدگاه معلمان کلاس درس انجام شده است. جامعه پژوهش متشکل از ۴۴۱ معلم است که به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شده‌اند. در این تحقیق مشخص شده است، معلمان در استفاده از نمایش در آموزش از حس کارآمدی بالایی برخوردارند و مایل به استفاده از این روش هستند. همچنین، آن‌ها روشی مؤثر و قدرتمند می‌دانند، اما به دلیل کمبود اطلاعات به خود اعتماد نمی‌کنند و به دلیل محیط نامناسب از آن استفاده نمی‌کنند. با بررسی نظرات معلمان کلاس در مورد کاربرد نمایش در تعلیم و تربیت، مشخص می‌شود که نمایش با فراهم کردن امکان یادگیری از طریق عمل و تجربه، به رشد فردی دانش‌آموز کمک می‌کند.

باید در نظر داشته باشیم، اغلب نظام‌های آموزشی، کودکان را در معرض فشارهای روانی غیرضروری قرار می‌دهند که بخش عمده آن به نگرش منفی دانش‌آموزان

نسبت به مدرسه و یادگیری مربوط است. یادگیری تا زمانی که کودک انگیزه نداشته باشد و از طریق فعالیت‌های جذاب تحریک نشود، نمی‌تواند اتفاق بیفتد. نمایش است که به مربیان فرصت می‌دهد به روشی به دانش‌آموزان خود آموزش دهند که شوق یادگیری و تخیل و احساسات کودک را برانگیزد.

لذا اگر مربیان بخواهند مؤثرترین روش ممکن را برای آموزش انتخاب کنند، باید کلاس درس خود را با نمایش و هنر عین کنند. مهارت‌های شناختی، عاطفی و روانی که با استفاده از نمایش آموزش داده می‌شوند، باعث می‌شوند دانش‌آموزان به یادگیرندگانی با انگیزه، باهوش و مادام‌العمر تبدیل شوند.

به امید اینکه در آینده نزدیک کلاس‌های ما مملو از درس‌های نمایشی باشند و معلمان با استقبال از این هنر خلاق، به دانش‌آموزان خود فرصت یادگیری در محیطی سرگرم‌کننده و مطلوب را بدهند.

پی‌نوشت‌ها

1. Lawson
2. Dickinson

منابع

1. Eastern Michigan University. Senior Honors Theses & Projects Honors College 2004
Using drama as an effective method to teach elementary students to teach elementary students
Mandie M. Moore
2. International Journal of Novel Research in Education and Learning
Vol. 8, Issue 6, pp: (35-54), Month: November - December 2021,
3. Sudan University of Science and Technology. Extracurricular music and visual arts activities are related to academic performance improvement in school-aged children

نمایش راه بسیار مطلوبی برای ترکیب و هم‌افزایی کانال‌های یادگیری است

برای مطالعه متن اصلی مقاله، رزمینه را پویا کنید.